

Ambtelijk scenario Betrokken & Inclusief

Inleiding

De subsidietafel Betrokken en Inclusief is in maart van dit jaar gestart met gesprekken over de invulling van het uitvoeringsplan 2023-2024. Naast de partners die eerder betrokken waren (Woej, SenW, Bibliotheek, COC Haaglanden, Stichting iDb en Fenomeen Bovenveen) zijn hiervoor ook Werken Sterkt en IBCE aangeschoven.

Samen hebben zij een aanbod met een totaalwaarde van € 2.311.312,13 neergelegd. Het subsidieplafond voor Betrokken en Inclusief is € 1.739.174,19 euro met de wens om een deel van het budget voor de aanpak eenzaamheid toe te voegen. Dit gaat om € 43.000,- van de € 60.000,-. De overige € 17.000,- blijft in beheer van de gemeente. Dat maakt een totaalbudget van € 1.782.174,19. Dat betekent ten opzichte van het gewenste aanbod vanuit de subsidiepartners een tekort van ruim 5 ton. Na gezamenlijke consultatie aan tafel is afgesproken dat er vanuit de gemeente een of twee scenario's worden opgesteld om over te stemmen.

Omdat er geen extra geld beschikbaar is betekent het opstellen van de scenario's dat er scherpe keuzes gemaakt moeten worden in het aanbod.

Proces aan tafel

Op 5 september 2022 vond het bestuurlijk overleg plaats van de subsidietafel Betrokken en Inclusief. In dit overleg is het ambtelijk scenario gepresenteerd en toegelicht. De tafelpartners hebben vragen kunnen stellen naar aanleiding van dit scenario. Vervolgens hebben ze de ruimte gehad om een voorstel tot aanpassing te doen indien dit gewenst was. Hieruit bleek er geen voorstel tot aanpassing naar voren te komen. Partners gaven gezamenlijk aan dat zij willen vasthouden aan het door hun gewenste aanbod om te benadrukken dat zij geen ruimte zien om daarin verder te minimaliseren.

Voor de stemming betekent dit dat er twee scenario's voorlagen waarover gestemd kon worden. Geen van de partijen kon zich vinden in het ambtelijke scenario. Hiertoe waren verschillende redenen die de tafelpartners zelf toelichten bij de brief horend bij het gekozen scenario. De tafelpartners hebben namelijk unaniem gekozen om te stemmen voor het vasthouden aan het gezamenlijk aanbod. Aangezien dit aanbod niet voldoet aan de opdracht om een uitvoeringsplan op te stellen binnen het subsidieplafond, hebben zij zelf met een brief beargumenteerd waarom zij hiervoor gekozen hebben.

Het ambtelijk scenario past wel binnen het door het college vastgestelde subsidieplafond en zal hieronder toegelicht worden.

Afwegingen bij opstellen ambtelijk scenario

Tijdens het opstellen van het scenario is een de volgende criteria toegepast:

1. Sluit het aanbod aan op de initiatievraag?

Voor een van de activiteiten van Werken Sterkt geldt dat deze niet helemaal past binnen de initiatievraag, namelijk 'Ondersteuning naar werk voor migranten'. Dit aanbod past goed bij participatie en de bekostiging voor een dergelijk project past daarom niet in het subsidiekader. De organisatie is daarom verwezen naar het inkoopkader voor participatie. Voor de andere activiteiten aan de tafel is voor verscherping van de initiatievraag gekeken naar criteria 2.

2. Hoe sluit het aanbod aan op het aangescherpte sociaal kompas?

Het aangescherpte sociaal kompas gaat uit van zelfredzaamheid, samenredzaamheid en zelfregie. Bij de tafel Betrokken en Inclusief wordt vooral ingezet op de samenredzaamheid van mensen. Kijken inwoners naar elkaar om, tonen ze respect voor elkaar en weten ze waar ze terecht kunnen met vragen? Bij de afweging van het aanbod is dus gekeken welke activiteiten hierin essentieel zijn. Een belangrijk deel van deze essentiële activiteiten is het bieden van een fysieke plek om samen te komen, om vragen te stellen, om (inwoners)initiatieven te ontplooiën. Dit betekent dat in de afweging de wijk- en dienstencentra als een belangrijke basisvoorziening worden ervaren en daarom een groot deel van het budget hierin wordt gestoken. Hiermee zet de gemeente in op laagdrempelige toegang tot meedoen. Het wegnemen van belemmeringen is een van de koersen in het aangescherpt sociaal kompas.

Aanvullend op de fysieke plek is ook de inzet van opbouwwerk een basis waar niet (te veel) in gesneden moet worden. Opbouwwerk is een preventieve inzet, die de samenredzaamheid moet stimuleren, maar biedt ook de ondersteuning die nodig is om meer mensen te laten participeren en snel te begeleiden naar de juiste hulp.

Een laatste voorziening die als een essentieel wordt gezien aan de subsidietafel Betrokken en Inclusief is de inzet van LV voor Elkaar. Het werk van LV voor Elkaar neemt belemmeringen weg om mee te doen. Voor de een is dat vrijwilligerswerk naast zijn betaalde baan om zo bij te dragen aan de samenredzaamheid, voor een ander is het een eerste stap naar (weer) meedoen in de samenleving en hiermee zelfregie en zelfredzaamheid te bevorderen.

3. Is het aannemelijk dat partijen de resultaten kunnen behalen?

Het platform 'exclusief voor inclusief', getrokken door iDb, heeft de afgelopen jaren nog niet zijn meerwaarde kunnen tonen, daarom is gekozen om hiermee te stoppen. Voor het overige aanbod zijn er geen redenen om aan te nemen dat partijen de resultaten niet zullen halen. Hierbij zijn er wel zorgen over de stijgende kosten van personeel, materiaal en energie.

4. Voortzetten bestaand aanbod is alleen indexatie toepassen.

Om een breed palet aan activiteiten en passende activiteiten te kunnen financieren is het van belang om de afgesproken indexering ook daadwerkelijk toe te passen en niet meer budget toe te kennen. Wanneer er in principe geen extra dienstverlening wordt geboden is daarom altijd eerst gekeken naar het bedrag zoals verleend in 2022 met daarbovenop de indexering van 3,8%. Dit geldt in principe ook voor de activiteiten die we onder criteria 2 als basis hebben vastgesteld. Er is bijvoorbeeld gekeken naar een scenario waarin met de aangevraagde bedragen gewerkt wordt. Echter, het toekennen van de wettelijke taken en de basis zoals onder criteria 2 geeft nog steeds 2 ton tekort bij het toekennen van de aangevraagde bedragen. Dit zou betekenen dat er voor andere belangrijke aanvullende activiteiten voor het vergroten van sociale cohesie en inclusie helemaal geen ruimte meer. Alleen voor 'Social Work' en 'Opbouwwerk' van SenW en Woej is uiteindelijk meer toegekend dan het bedrag uit 2022 met indexering. Zoals bij punt 2 van de criteria reeds wordt aangehaald vormen deze activiteiten als een spin in het web een basis voor onze inwoners om toegang te hebben tot organiseren en ontmoeten. Het bedrag wat na het toepassen van deze criteria over was is daarom gelijkmatig verdeeld over Woej en SenW.

5. Wat is het risico bij de keuze om 'oud' aanbod te vervangen voor nieuw aanbod. En wat is dan de meerwaarde van de activiteit ten opzichte van bestaand aanbod?

Veel van het aanbod past goed bij de initiatiefvraag en er is geen reden om aan te nemen dat de doelen hiermee niet bereikt worden.

De Lief- en Leedstraatjes worden gefinancierd uit het budget van eenzaamheid om op deze manier dit nieuwe aanbod mogelijk te maken. Deze inzet vond in het actieplan eenzaamheid 2022 ook reeds plaats de continuering en uitbreiding hiervan past daarom goed bij de doelen het plan van aanpak eenzaamheidsbestrijding.

Voor de activiteit Maatschappelijk Betrokken Ondernemen geldt dat deze is komen te vervallen. Deze activiteit was eerder bekend onder de naam 'Beursvloer aan de Vliet'. Deze activiteit heeft de afgelopen 3 jaar niet plaatsgevonden. Eerst is dit 2-jarlijks evenement verplaatst vanwege corona, daarna bleek er vanuit ondernemers te weinig animo te zijn. Het plan van Woej om een andere invulling te geven is echter te weinig concreet voor continuering en het betrekken van ondernemers kan zeker nuttig zijn, maar is geen expliciet onderdeel van de initiatiefvraag en draagt daardoor minder bij aan de samenredzaamheid van inwoners uit het aangescherpt sociaal kompas. Hierdoor zullen andere activiteiten meer meerwaarde hebben om de doelen van deze initiatiefvraag te bereiken.

Werken Sterkt biedt met de nieuwe activiteit 'koffiecorner' een vindplaats om een nieuwe doelgroep te bereiken. Echter, zij zijn nieuw als aanbieder bij de subsidietafel, hebben nog maar een zeer beperkt netwerk in de gemeente en de activiteit heeft overlap met activiteiten van bestaande partners. Zo is inwoners helpen bij het vinden van een geschikte plek voor vrijwilligerswerk een taak die de gemeente tot op heden had belegd bij LV voor Elkaar. Door de financiële krapte aan tafel zal de komst van Werken Sterkt betekenen dat er in andere activiteiten gesneden moet worden. De verwachting is dat het opbouwen van een nieuwe activiteit en het verbinden met het bestaande netwerk veel tijd kost. Daarmee kan Werken Sterkt met de inzet niet de bestaande activiteiten volwaardig vervangen, zoals het vinden van vrijwilligerswerk dat doen zij niet voor net zo veel inwoners als LVvoorElkaar. Daarom is er gekozen om de koffiecorner nu niet te bekostigen.

Deze redenering gaat helaas ook op voor de nieuwe activiteiten die IBCE als nieuwe aanbieder bij Betrokken en Inclusief heeft neergelegd. Dat zijn Jamkoda, een nieuw wekelijks eet-project en Hangyer, een nieuw project gericht op via talentontwikkeling vergroten van de verbinding tussen de diverse, m.n. jonge deelnemers. Het eerste project is weliswaar gericht op de doelgroep van IBCE, een groep die niet snel bij de bestaande eet-projecten zal aanschuiven, maar heeft niet die meerwaarde die het rechtvaardigt dat er in het bestaande aanbod van Betrokken en Inclusief zaken nog sterker verminderen of zelfs wegvallen. Bij het tweede project ligt de focus meer op de talentontwikkeling, wat ook een goede methode kan zijn om inwoners met elkaar in contact te brengen. Het opstarten hiervan zorgt er helaas in deze situatie ook voor dat andere activiteiten zullen moeten verminderen of wegvallen en die meerwaarde kan niet op voorhand sterk genoeg worden aangetoond.

Het scenario

Voor het ambtelijk scenario zijn die hierboven beschreven criteria toegepast. Dit heeft opgeleverd dat onderstaande activiteiten uit Tabel 1 onderdeel zijn van het ambtelijk scenario.

Tabel 1 - Activiteiten 2023

Organisatie	Activiteit	Aangevraagd bedrag	Budget volgens scenario 2023
Woej	Opbouwwerk	€ 293.220,37	€ 210.423,92
Woej	Wijk- en dienstencentra en sociaal beheer	€ 800.735,00	€ 765.746,19
Woej	Roze plus SOOS	€ 668,20	€ 656,05
Woej / LVvoorElkaar	Inzet LVvoorElkaar	€ 289.211,58	€ 276.684,62
Sport en Welzijn	Panden SenW	€ 320.937,79	€ 253.989,84

Sport en Welzijn	Participatie 1.0 voor de panden	€ 60.876,00	€ 60.876,00
Sport en Welzijn	Social Work, Ontmoetingsfunctie / verbinding met de wijk	€ 130.184,89	€ 91.583,81
Sport en Welzijn	Borging Respect op PO-scholen	€ 5.474,90	€ 5.474,90
Fenomeen Bovenveen	Wijkactiviteiten Bovenveen	€ 23.000,00	€ 10.615,63
Bibliotheek aan de Vliet	Trainingen Indigo	€ 1.658,21	€ 1.658,21
iDb	Prestatieveld 1 (WGA)	€ 38.270,00	€ 38.270,00
iDb	Gastlessen PO	€ 4.039,00	€ 3.694,24
iDb	Gastlessen VO	€ 4.039,00	€ 3.694,24
COC Haaglanden	Activiteiten	€ 5.400,00	€ 3.225,00
COC Haaglanden	Gespecialiseerd maatschappelijk werk	€ 3.806,25	€ 3.806,25
COC Haaglanden	ondersteuning Gender Sexuality Alliances VO	€ 3.840,00	€ 3.104,86
COC Haaglanden	Voorlichting	€ 5.945,00	€ 5.670,44
Woej/SenW	Coördinatie Eenzaamheid*	€ 40.000,00	€ 40.000,00
Woej/Vidomes/Wooninvest	Lief- en Leedstraatjes*	€ 3.000,00	€ 3.000,00
Totaal		€ 2.034.306,19	€ 1.782.174,20

* Deze activiteiten worden betaald uit het budget voor eenzaamheid. Dit budget wordt via het BBV toegevoegd aan het subsidieplafond en biedt, door het aflopen van het project, dekking voor 1 jaar.

Hieronder staan in Tabel 2 de activiteiten die af vallen binnen het ambtelijke scenario. Voor een aantal activiteiten voor de regenboogdoelgroep geldt dat deze niet zijn toegekend. Vanaf 2023 is hiervoor geen Rijksbijdrage meer. Deze activiteiten zijn afgevallen, omdat het gaat om projecten of evenementen en hierbij de afweging is om vooral de basisstructuur in ieder geval in stand te houden. Activiteiten als de Roze Plus SOOS en de inzet van Gespecialiseerd Maatschappelijk Werk zijn er echt voor de kwetsbaarste groepen. De voorlichting wordt daarnaast als essentieel geacht om veel kinderen en jongeren te bereiken uit verschillende wijken en met verschillende Sociaal Economische Status. Deze activiteiten willen we daarom behouden.

Daarnaast vallen met name nieuwe activiteiten af waarvan de inschatting is dat deze geen meerwaarde hebben boven de bestaande activiteiten. Daarbij geldt voor nieuwe activiteiten het extra risico dat eerst samenwerking en netwerkvorming nog vorm moet krijgen, dat maakt dat de verwachting is dat bestaande activiteiten meer opleveren voor de inwoner dan deze nieuwe activiteiten.

Tabel 2 - Activiteiten die niet toegekend zijn voor 2023

Organisatie	Activiteit	Aangevraagd bedrag
Woej	Regenboogouderen	€ 5.455,27
Woej / LVvoorElkaar	Taalmodule	€ 2.695,38
Woej / LVvoorElkaar	Module Burenhulp	€ 16.355,33
Woej / LVvoorElkaar	Maatschappelijk Betrokken Ondernemen (MBO)	€ 25.000,00
SenW	Campagne: Sport is voor iedereen!	€ 6.074,90
iDb	Platform Exclusief voor inclusief	€ 6.000,00
COC Haaglanden	Coming Out Day en Let's connect	€ 4.000,00
IBCE	Hangyer	€ 39.400,00
IBCE	Jamkoda	€ 37.200,00

Werken Sterkt	Koffiecorner	€ 55.412,53
Werken Sterkt	Ondersteuning werk voor migranten	€ 79.412,53
Totaal		€ 277.005,94

Consequenties

Bij alle keuzes zijn er bepaalde consequenties. Hieronder worden de consequenties en knelpunten toegelicht die voor dit scenario en enkel voor deze subsidietafel gelden. De algemene tafel overstijgende knelpunten binnen het proces worden benoemd in de raadsbrief.

- Minder inzet van alle partijen dan in voorlopige formats opgenomen.
Gezien de flink gestegen kosten ten opzichte van een min of meer gelijkblijvende subsidie is het voor de partners niet mogelijk om de inzet op het niveau van hun ambitie uit het aangeleverde activiteitenformat te houden. Het is ook waarschijnlijk dat de inzet zelfs lager zal zijn dan het huidige jaar en daarmee gevolgen heeft voor hun personeelsbestand. Na het collegebesluit wordt met de partners overlegd wat een reëel aanbod bij het toegekende bedrag is.
- Bereik nieuwe groepen die nu niet meedoen neemt niet toe.
Aangezien in het scenario wordt gekozen voor continuering van de huidige inzet is het risico aanwezig dat er minder nieuwe (groepen) inwoners worden bereikt dan beoogt met het vergroten van de sociale cohesie. Hierdoor kan het dan sommige inwoners langer buiten beeld blijven, waardoor problemen of vragen later aan het licht komen en dus meer curatieve inzet nodig is.
- Mogelijk beperking openstelling wijk- en dienstencentra.
Er is naast de vastgestelde indexatie is er geen financiële ruimte om te steken in het vastgoed. De partijen die dit beheren geven aan dat ze met dit bedrag in de knel komen om het beheer goed te regelen en dus de panden evenveel of zelf meer open te stellen, wat wel past bij de vraag naar (maatschappelijke) ruimte in de gemeente. Een risico is dat de wijk- en dienstencentra minder open kunnen zijn en dus minder inwoners laagdrempelig hun weg naar ontmoeting en ondersteuning kunnen vinden.
- Stijgende energiekosten.
Voor het vastgoed wordt een groot risico gezien in de huidige inflatie. Dit geldt voor alles wat nodig is om het pand schoon veilig open te stellen, zoals schoonmaak. De grootste angst zit hem echter in de energiekosten. De panden zijn over in een aantal gevallen in een slechte staat, waardoor stoken veel geld gaat kosten. Dit risico is met het beschikbare budget niet af te dekken. Hiervoor zal dus een andere passende oplossing gezocht moeten worden. Anders kan een situatie ontstaan waarbij al het geld naar het betalen van de energierekening moet gaan.
- Aanpak eenzaamheid
Voor eenzaamheid geldt dat het budget beschikbaar is voor 2023, maar niet voor 2024. Er dient een evaluatie plaats te vinden over de aanpak tot nu toe, maar daarna is het wenselijk dat er vervolg wordt gegeven aan deze aanpak. Het landelijk programma 'Een tegen eenzaamheid' benadrukt dat voor het bestrijden van eenzaamheid en het onderhouden van een netwerk langdurige inzet van een kartrekker nodig is. Hiervoor zijn financiële middelen nodig, die op dit moment niet uit het subsidieplafond te dekken zijn zonder andere basisactiviteiten niet aan te bieden. Daarmee loopt de aanpak na 2023 af, wat niet wenselijk is. Eenzaamheid is op dit moment een groot probleem in de samenleving, het is belangrijk voor inwoners dat organisaties alert zijn op signalen, dat inwoners

vragen kunnen stellen/hulp krijgen en er activiteiten zijn om nieuwe contacten te leggen. Daarnaast is het gevolg voor de Lief- en Leedstraatjes dat deze ook maar 1 jaar gefinancierd kunnen worden. Terwijl dit een methode is die effect heeft op meer dan alleen eenzaamheid, maar ook sociale cohesie bevordert en inwoners minder vraagverlegen maakt.

- **Regenbooggeld**

Voor lhbtqi+ vermindert van de inzet in dit scenario. Dit komt doordat het Rijk (nog) geen regenbooggelden beschikbaar heeft gesteld. De inzet die er is moet daarom enkel komen van gemeentelijke gelden. Bij de keuzes die gemaakt worden in dit ambtelijk advies vermindert met name de zichtbaarheid van ondersteuning van de lhbtqi+ doelgroep naar buiten toe en heeft daarmee wellicht effect op de bewustwording van het grotere publiek. Tevens is door COC Haaglanden aangegeven dat het verminderen t.o.v. het aangevraagde bedrag voor hen betekent dat zij ook minder in voorlichting en ondersteuning op scholen kunnen doen, omdat de basis voor hen ook in hun algemene activiteiten voor de doelgroep ligt.

- **Risico m.b.t. Sterk voor Noord**

In de initiatiefvraag is aangegeven dat tafelpartners met hun aanbod rekening dienen te houden met het verschil aan behoefte aan ondersteuning tussen wijken. Dit geldt specifiek voor Bovenveen in Voorburg en Leidschendam-Noord. Gevraagd is dat tafelpartners met hun activiteiten zoveel mogelijk integraal aansluiten bij dit programma.

Bij de uitvoering conform het ambtelijk scenario wordt de huidige aanbod gecontinueerd. Inzet in Leidschendam-Noord was daarin al groter dan in andere wijken. Omdat de inzet binnen het bestaande aanbod wel zal verminderen vanwege de gestegen kosten, geldt dat helaas ook voor Leidschendam-Noord. Dat zal vanwege de grotere problematiek wel relatief minder zijn dan elders. In het uitvoeringsplan hebben we aangegeven welk aanbod bijdraagt aan het programma Sterk Voor Noord.